

Factsheet 2016-1

Recidivebericht 2015

Landelijke cijfers over de terugval van justitiabelen bestraft in de periode 2002-2012

**Auteurs: B.S.J. Wartna, N. Tollenaar,
S. Verweij, D.L. Alberda en A.A.M. Essers**

Mei 2016

Uit analyses van de achtergronden van vervolgte daders blijkt dat meer dan 40% van de misdrijven die ter kennis komen van het OM, wordt gepleegd door mensen die al eerder in contact kwamen met justitie (Wartna, 2009). De Nederlandse overheid is er veel aan gelegen de recidive onder justitiabelen te beteugelen. Ze doet dit door instrumenten aan te dragen voor 'passende straffen en tijdige resocialisatie' (Kabinet Rutte II, 2012). Strafrecht-toepassing is naast vergelding en het herstel van de rechtsorde gericht op speciale preventie. Door in te zetten op maatregelen die de kans op terugval beperken, kunnen toekomstige delicten worden voorkomen. De veiligheid in ons land wordt vergroot door effectieve interventies op gekende daders. Verhindert moet worden dat zij opnieuw met justitie in aanraking komen.

Het WODC houdt de terugval van justitiabelen bij. Elk jaar berekent het onderzoeksinstituut de recidive van iedereen die in Nederland als verdachte met justitie te maken kreeg. Zes daderpopulaties worden met de jaarlijkse metingen van de *Recidivemonitor* gevolgd: volwassen daders met een strafzaak, minderjarige daders met een strafzaak, ex-reclassenten, ex-gedetineerden, ex-pupillen van justitiële jeugdinrichtingen en ex-terbeschikking-gestelden. Over de terugval na de tbs-maatregel en de forensische zorg in het algemeen wordt apart verslag gedaan (zie o.m. Boonmann et al., 2015). Deze factsheet geeft een update van de recidive in de vijf andere daderpopulaties. Het onderzoek heeft betrekking op de justitiabelen die tussen de jaren 2002 en 2012 werden bestraft of uitstroonden uit een justitiële inrichting. 2002 gold als het startjaar voor een reeks van beleidsprogramma's gericht op recidivereductie (VbbV, 2007) en 2012 was bij het samenstellen van deze factsheet het meest recente jaar waarover cijfers met betrekking tot de 2-jarige recidive beschikbaar zijn. Alle personen werden tot juli 2015 gevolgd, om er zeker van te zijn dat alle relevante nieuwe justitiecontacten in het onderzoek konden worden meegenomen.

Box 1 Belangrijkste bevindingen

De meest recente meting van de Recidivemonitor wijst uit dat de strafrechtelijke recidive in Nederland verder is gedaald. Bij volwassen justitiabelen is de afname van de prevalentie van 2-jarige, algemene recidive de laatste drie onderzoeksjaren wel iets afgevlakt. Het eerste jaar van het onderzoek heeft betrekking op meer- en minderjarigen die in 2002 een strafzaak hadden of uitstroonden uit een justitiële inrichting, het laatste op 2012.

- Bij volwassen daders met een strafzaak is sinds 2003 jaarlijks een lichte afname in het percentage recidivisten te zien. Alleen in 2010 stakte de afname even. Daarna nam het percentage dat opnieuw met justitie in aanraking kwam weer met een fractie af. Gerekend over de gehele onderzoeksperiode is er sprake van een afname met 4,2 procentpunten, van 29,2% in 2002 naar 25,0% in 2012.
- De cliënten van de reclassering stonden onder toezicht of kregen een werkstraf. Ook in deze sector is een daling te zien. In 2002 recidiveerde 39,4% binnen twee jaar, in 2012 bedroeg het percentage 33,9%. Een afname van 5,5 procentpunten. Tussen 2009 en 2011 stagneerde het aandeel recidivisten, maar in het laatste cohort dat is onderzocht was weer een lichte afname te zien van 0,5 procentpunt.
- Onder ex-gedetineerden is de afname het grootst. Vanaf 2002 vertonen de terugvalpercentages in het gevangeniswezen een neerwaartse trend, na 2009 vlakt deze af. Van alle volwassenen die in 2012 een penitentiële inrichting verlieten, had 47,1% binnen twee jaar een nieuw justitiecontact naar aanleiding van een misdrijf. In 2002 was dit nog 55,3%. De prevalentie van recidive onder ex-gedetineerden is in de onderzoeksperiode dus met 8,2 procentpunten afgenomen.
- De populatie van jeugdige daders met een strafzaak vertoont pas sinds 2006 een afname. Vanaf 2009 daalt het percentage echter sterker dan bij volwassen daders. Over het geheel genomen is de prevalentie van 2-jarige recidive met 5,8 procentpunten gedaald, van 38,4% in 2002 naar 32,6% in 2012.
- In de subgroep van jeugdige daders die zijn uitgestroomd uit een JJI, is de afname geringer. Het 2-jarige recidivepercentage is tussen 2002 en 2010 met slechts 3,2 procentpunten gedaald: van 60,8% in 2002 naar 57,6% in 2012. In deze relatief kleine groep doen zich wat meer schommelingen voor.

De cijfers in deze box zijn *gecorrigeerde* recidivecijfers. Er is rekening gehouden met verschuivingen in de onderzoekspopulaties op achtergronden als sekse, leeftijd en het aantal eerdere justitiecontacten. Ook is gecontroleerd op het bestaan van enkele belangrijke registratie-effecten. De daling die in alle sectoren zichtbaar is, is dus een reële afname. Over de oorzaken en achtergronden verscheen in 2014 een rapport.

Methode van onderzoek

De metingen van de Recidivemonitor zijn gebaseerd op gegevens onttrokken aan de Onderzoeks- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD). De OBJD is een 'gepseudonimiseerde' versie van het JDS, het wettelijke registratiesysteem van de afdoeningen van strafzaken.¹ Het gebruik van deze bron impliceert dat alleen de criminaliteit die onder de aandacht komt van het Openbaar Ministerie (OM) met het onderzoek in kaart wordt gebracht. Delicten die niet worden opgespoord of niet aan het OM worden doorgegeven, blijven buiten beschouwing.

Details van de werkwijze van de Recidivemonitor zijn te vinden in een brochure verkrijgbaar op de site van het WODC (www.wodc.nl/recidivemonitor). De brochure licht toe hoe de zaak- en delictgegevens uit de OBJD worden verwerkt tot statistieken over de recidive van de justitiabelen. Uitgelegd wordt hoe

wetsartikelen worden omgezet naar delictsoorten, hoe de afdoeningsinformatie wordt ingedeeld, welke datumvelden worden gebruikt om de strafzaken in de juiste volgorde te krijgen en welke definities van 'recidive' worden gehanteerd (zie box 2).

De uitkomsten in deze factsheet hebben betrekking op complete daderpopulaties; we geven dus alleen het landelijke beeld. Hoewel er cijfers beschikbaar zijn tot tien jaar na de afdoening van de uitgangszaak of het vertrek uit de inrichting, gaan we hier slechts in op de *prevalentie* van nieuwe justitiecontacten in de periode tot twee jaar na de straf voor het originele delict. Dit stelt ons in staat om een redelijk recent beeld van de terugval te geven. De 2-jarige recidive geeft een goede indicatie van de recidive op middellange, alsook op lange termijn.²

¹ In de OBJD komen geen namen of adressen voor. Personen zijn herkenbaar onder een onomkeerbaar versleuteld nummer.

² De recidivepercentages zijn berekend met behulp van survival analyse. Deze techniek houdt rekening met verschillen in duur van de periode dat personen konden worden gevolgd. Bij personen die vastzaten vormt de (geschatte) datum van ontslag het beginpunt van de observatie.

Tabel 1 De vaste onderzoeksgroepen van de WODC-Recidivemonitor – meting 2015

		Aantal personen binnen een jaarcohort										
Groep		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Volwassen daders met een strafzaak	Meerderjarigen met een strafzaak n.a.v. een misdrijf, afgedaan met een transactie, een beleidssepot, een strafbeschikking of een straf of maatregel opgelegd door de rechter	148.770	169.815	171.746	172.496	174.653	170.455	163.754	167.388	141.386	145.017	147.887
Ex-reclassenten	Meerderjarigen die onder toezicht stonden of een werkstraf uitvoerden bij een van de reclasseringsinstellingen	24.603	31.804	33.416	38.537	41.534	41.752	41.830	41.593	39.128	36.304	38.589
Ex-gedetineerden	Personen die werden ontslagen uit een penitentiaire inrichting voor volwassenen m.u.v. degenen die uitstroonden uit vreemdelingen- bewaring of zij die wachtten op uitzetting	19.790	23.042	28.351	35.697	35.691	34.007	32.170	30.888	30.656	31.273	30.186
Jeugdige daders met een strafzaak	Minderjarigen met een strafzaak n.a.v. een misdrijf, afgedaan met een transactie, een beleidssepot, een strafbeschikking of een straf of maatregel opgelegd door de rechter	20.350	21.483	23.070	23.915	24.249	25.312	24.797	21.772	18.358	17.070	15.747
Ex-JJI-pupillen	Jongeren uitgestroomd uit een justitiële opvang- of behandel- inrichting, opgenomen op civiel- of strafrechtelijke titel	2.363	2.526	2.774	2.891	2.726	2.536	2.130	2.001	2.033	1.777	1.585

Onderzoeksaantallen

Tabel 1 geeft de onderzoeksaantallen. Er is overlap: een dader kan in verschillende populaties voorkomen en binnen een populatie in meer dan een jaarcohort. Per cohort komt hij of zij echter maar één keer voor.³ In totaal zijn bijna 1,7 miljoen unieke personen bij het onderzoek van de Recidivemonitor betrokken. Vanaf 2002 gaat het om ruim 1,3 miljoen personen. De groep ex-reclassenten bestaat uit volwassenen die een werkstraf uitvoerden en uit personen die een tijd onder toezicht kwamen te staan van één van de reclasseringsorganisaties, te weten: Reclassering Nederland, de Stichting Verslavingsreclassering GGZ of het Leger des Heils Jeugdzorg & Reclassering. De recidive is berekend vanaf de einddatum van de werkstraf of het toezicht.

³ Stel, een man van 35 jaar had in één jaar drie strafzaken. De eerste werd afgedaan met een werkstraf, de laatste twee met een korte gevangenisstraf. In dit voorbeeld vormt de eerste zaak de uitgangzaak zowel in het onderzoek onder 'volwassen daders' als onder 'ex-reclassenten', de twee overige zaken gelden als recidive. De tweede zaak is een uitgangzaak in het onderzoek onder 'ex-gedetineerden'. De derde zaak geldt daarin als recidive, de eerste zaak behoort tot het 'strafrechtelijk verleden'.

De populatie van ex-gedetineerden bevat naast personen die een gevangenisstraf kregen opgelegd ook mensen die in voorlopige hechtenis zaten of een vervangende hechtenis ondergingen.⁴ De omvang van de totale groep is de laatste jaren vrij stabiel. De omvang van de populatie van jeugdige justitiabelen neemt de laatste jaren sterk af. Hetzelfde geldt voor de JJI-sector. Het aantal minderjarigen dat op strafrechtelijke titel in een justitiële jeugdinrichting verbleef, loopt sinds 2006 terug. Er worden in Nederland kennelijk steeds minder intramurale sancties aan jeugdigen opgelegd. In 2012 onderging meer dan de helft van de minderjarige daders een werkstraf, slechts 5% kreeg een vrijheidsstraf (zie bijlage 4).

⁴ DJI registreert de laatst bekende verblijfstitel. Als de rechter een gevangenisstraf oplegt korter dan de tijd doorgebracht in voorlopige hechtenis, als de rechter kiest voor een extramuraal sanctie of in het geval van vrijspraak, is dat 'voorlopige hechtenis'. In gevallen waarin de voorlopige hechtenis na een schorsing werd hervat, vormde het einde van het laatste deel het uitgangspunt voor de berekening van de recidive.

Webapplicatie met ruwe recidivecijfers

De meetresultaten van de Recidivemonitor worden opgeslagen in [REPRIS](#), een webapplicatie bereikbaar via de site van het WODC. REPRIS bevat alle cijfers van alle cohorten van de (vaste) onderzoekspopulaties. Naast recidivepercentages zijn ook statistieken over de frequentie en de omvang van de recidive opgenomen. De recidivefrequentie is het gemiddelde aantal nieuwe justitiecontacten per recidivist. De omvang van de recidive is het totale aantal nieuwe justitiecontacten per 100 daders.

Figuur 1 Keuzeschermb REPRIS

Geprivilegeerde gebruikers kunnen [inloggen](#) om meer analysemogelijkheden te krijgen.

Maak hieronder uw selectie

Onderzoeksgroep	jeugdige daders met een strafzet	
Selectieperiode	2010	
Recidivecriterium	algemene recidive	Nieuwe, <i>geldige</i> justitiecontacten naar aanleiding van enig misdrijf, ongeacht de aard en ernst van de gepleegde delicten.
Statistiek	prevalentie	Het percentage personen uit de onderzoeksgroep met minstens een nieuw, <i>geldig</i> justitiecontact.
Observatieperiode	2e jaar	U kunt meerdere groepskenmerken combineren.
Groepskenmerk	seks	
Categorieën	☒ man ☒ vrouw	
alle geen	☒ apart ☐ totaal	

Klik op de + om een groepskenmerk toe te voegen.

Toon resultaat Wis resultaat

Via een keuzeschermb kan een selectie worden gemaakt uit het cijfermateriaal.⁵ Men kan het recidivebeeld voor de gehele populatie opvragen maar ook voor subgroepen daarvan. Voor elke

⁵ Alle ruwe cijfers worden elk jaar opnieuw berekend en kunnen licht afwijken van die van een vorige ronde. Dit als gevolg van het aanvullen en opschonen van de brongegevens in de OBJD en door kleine veranderingen in de gehanteerde [werkwijze](#).

populatie zijn enkele uitsplitsingskenmerken beschikbaar, zoals sekse, leeftijd, type delict en het aantal eerdere justitiecontacten. Deze kenmerken kunnen met elkaar worden gecombineerd, zodat van elke gewenste subgroep de cijfers in beeld kunnen worden gebracht. De enige beperking is dat de dadergroep voldoende omvang moet hebben. Bij subgroepen kleiner dan 15 daders wordt het resultaat niet getoond. Deze drempel is ingebouwd om statistische redenen en omwille van de privacy van de betrokken ex-justitiabelen. Bij lage aantallen is het risico van indirecte herleiding groter en is het meetresultaat bovendien onvoldoende betrouwbaar.

In deze factsheet wordt alleen aandacht besteed aan 'algemene recidive', maar REPRIS bevat ook informatie over meer bijzondere vormen van terugval. Box 2 bevat een overzicht van de definities die binnen de Recidivemonitor worden gehanteerd. De criteria zijn deels 'genest'. Algemene recidive omspant alle vormen van recidive, 'zeer ernstige recidive' is een deelverzameling van 'ernstige recidive'. Zeer ernstige recidive komt veel minder vaak voor dan algemene of ernstige recidive. Misdrijven met een maximale strafdreiging van 8 jaar of meer, zoals moord, doodslag, verkrachting en gewapende overvallen, zijn zeldzamer dan delicten als vernieling, diefstal of openlijke geweldpleging en dat zien we terug in de recidivecijfers. De aard van de 'speciale' en de 'specifieke recidive' hangt af van het uitgangsdeldict. Strafzaken naar aanleiding van zedendelicten komen minder vaak voor dan zaken naar aanleiding van bijvoorbeeld vermogensdelicten. De speciale en specifieke recidive zijn dan ook doorgaans het laagst na een veroordeling voor een zedendeldict.

Box 2 Recidivecriteria

Algemene recidive	Nieuwe, <i>geldige</i> * justitiecontacten naar aanleiding van enig misdrijf, ongeacht de aard en ernst van de gepleegde delicten
Ernstige recidive	Nieuwe, <i>geldige</i> * justitiecontacten naar aanleiding van een misdrijf met een wettelijke strafdreiging van minstens 4 jaar, of waarvoor voorlopige hechtenis kan worden opgelegd
Zeer ernstige recidive	Nieuwe, <i>geldige</i> * justitiecontacten naar aanleiding van een misdrijf met een wettelijke strafdreiging van minstens 8 jaar
Ovs-recidive	Nieuwe, <i>geldige</i> * justitiecontacten naar aanleiding van een misdrijf waarvoor een (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraf opgelegd is
Speciale recidive	Nieuwe, <i>geldige</i> * justitiecontacten naar aanleiding van eenzelfde soort misdrijf als in de uitgangszaak
Specifieke recidive	Nieuwe, <i>geldige</i> * justitiecontacten naar aanleiding van eenzelfde misdrijf als in de uitgangszaak

* Zaken afgedaan door het OM (exclusief technische sepots en zaken overgedragen naar een ander parket), zaken die zijn geëindigd in een schuldigverklaring door de rechter en zaken die nog niet zijn afgedaan maar die wel zijn aangemeld bij het OM.

Verschuivingen in onderzoekspopulaties

De bijlagen van deze factsheet bevatten overzichten van de achtergronden van de vervolgte daders. In drie van de vijf onderzoekspopulaties is het aandeel vrouwen in de loop der jaren toegenomen. Onder volwassen daders stijgt de gemiddelde leeftijd. Onder volwassenen justitiabelen in het algemeen, onder ex-reclassenten en onder ex-gedetineerden zijn in de latere jaren meer 40- en 50-plussers te vinden. Vooral de gevangenispopulatie vergrijst. Dit komt deels door het toenemen van het aantal arrestanten. Daarmee stromen oudere mensen in, veelal naar aanleiding van niet-betaalde boetes voor verkeersdelicten. Meestal gaat het dan om detenties van enkele dagen. We zien ook dat de mediane verblijfsduur voor de gehele bevolking van gedetineerden sterk is gedaald. Meer dan de helft van de detenties in 2011 en 2012, duurde korter dan één maand. In 2002 was dit nog een kwart. Het aandeel daders dat werd geboren in Nederland neemt toe. Dit geldt zowel voor volwassenen als voor jeugdigen. Voor de JJI-sector beschikken we ook over gegevens over de herkomst van de daders. Circa 65% van de geplaatste jongeren is allochtoon, dat wil zeggen heeft minstens één ouder geboren buiten Nederland. In 2012, het laatste jaar van de selectieperiode, zien we een plotselinge stijging van het aandeel jeugdigen van 'overige niet-westerse' herkomst, met ouders geboren in landen als Ghana, Somalië en Egypte. Absoluut gezien gaat het echter niet om grote aantallen.

In alle sectoren is zowel bij de volwassenen als bij de minderjarige daders een afname van het aandeel first offenders te zien. Bij de ex-gedetineerden zien we ook een daling van het aantal 'superveelplegers', personen met minstens twintig eerdere justitiecontacten. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de opkomst van de ISD. Personen met een zeer hoog recidiverisico worden opgevangen in speciale inrichtingen (zie Tollenaar, Van der Laan & Beijersbergen, 2014). In beide jeugdsectoren neemt naast het aandeel first offenders ook de leeftijd af waarop de jongere het eerste justitiecontact opdeed. Beide aspecten wijzen op een 'verzwaring' van de populatie. De kans op recidive neemt toe met het aantal eerdere justitiecontacten. Bovendien, hoe eerder men crimineel actief was, des te groter de kans dat men later opnieuw in de fout gaat. Bijlage 4 leert dat het aandeel jeugdige daders dat een werkstraf krijgt opgelegd, de laatste twee jaar is gedaald. Opvallend is het hoge percentage beleids-

sepots in 2012. Volwassen daders worden het vaakst veroordeeld tot een boete (of een transactie van het OM). Het aandeel vrijheidsstraffen is in de loop der jaren teruggedrongen.

De verschuivingen in de onderzoekspopulaties zijn van belang omdat ze schommelingen veroorzaken in het recidiveniveau. Met de achtergronden verandert immers ook het 'risicoprofiel' van de dadergroepen. Zo zal een toename van het aantal berechte vrouwen in de jaren daarna gepaard gaan met een daling van de recidive. De toename van het aantal ouderen heeft ook gevolgen, want op hogere leeftijd neemt de kans op recidive doorgaans af. Een daling van het aandeel first offenders stuwt de recidivepercentages daarentegen juist weer omhoog.

De storende invloed van verschuivingen op de gemeten kenmerken kan worden gecorrigeerd door de ruwe recidivecijfers met behulp van een statistisch model bij te stellen. De modellen die worden ingezet, bevatten zes gemeenschappelijke kenmerken: de sekse, leeftijd en het geboorteland van de dader, het type delict, het aantal eerdere strafzaken en de leeftijd bij het eerste justitiecontact. In box 3 wordt toegelicht hoe de modellen zijn opgebouwd. Het verband tussen de genoemde factoren en de kans op recidive is geanalyseerd en de uitkomsten zijn gebruikt om een schatting te maken van de invloed die de verschuivingen hebben gehad. Op dezelfde wijze is gecontroleerd of er sprake is geweest van registratie-effecten. Tussen 2000 en 2005 werd een groeiend aandeel van de bij de politie aangegeven delicten opgehelderd, daarna schommelde het ophelderingspercentage (Heer-De Lange & Kalidien, 2016). Omdat het onderzoek van de Recidivemonitor betrekking heeft op de *geregistreerde* criminaliteit, stuwt een stijging van het ophelderingspercentage de recidivecijfers als vanzelf omhoog.⁶ De controle voor dit effect en van de invloed van mogelijke veranderingen in de aangiftebereidheid, vindt plaats op basis van landelijke cijfers. Er wordt bovendien geen onderscheid gemaakt naar type delict. Er gelden met andere woorden de nodige beperkingen. Niettemin geven de bijgestelde cijfers een scherper beeld van de netto-ontwikkeling van de recidive dan de ruwe, ongecorrigeerde percentages.

⁶ We hanteren de cijferreeks uit Criminaliteit en Rechtshandhaving 2014. Heer-De Lange en Kalidien (2015) gebruiken een iets andere operationalisering van het begrip 'opheldering' dan de politie zelf, maar het gaat hier om de trend in de cijfers en niet om de hoogte van de percentages.

Box 3 Correctie van ruwe recidivecijfers

Verschuivingen in de onderzoeksgroepen en het bestaan van mogelijke registratie-effecten vertroebelen het zicht op de ontwikkeling van de recidive. In de Recidivemonitor worden daarom naast ruwe ook gecorrigeerde percentages berekend. De correctie van de ruwe cijfers vindt plaats met behulp van een statistisch model, een parametrisch survivalmodel, een bijzondere vorm van regressieanalyse (Royston, 2001). Het model geeft schattingen van de invloed van de achtergrondkenmerken op de recidivekans en berekent of er significante registratie-effecten zijn. Met behulp van de modellen kunnen de ruwe recidivecijfers worden bijgesteld. Voor elk van de vijf daderpopulaties is een apart regressiemodel opgesteld. Missende waarden op de achtergrondkenmerken werden geïmputeerd via de hotdeck methode (Brooks & Bailer, 1978), bij de populatie van de ex-gedetineerden en bij JJI via 'regression switching' (Van Buuren e.a., 1999). De modellen werden gefit op één helft van de totale populatie uit de onderzoeksperiode, en gevalideerd op de andere helft ('split-half validatie'). Voor de JJI-groep werd in verband met de relatief geringe aantallen een '10-voudige kruis-validatie' uitgevoerd. De fit van de vijf modellen is goed. Twee jaar na het opleggen van de sancties of het vertrek uit de inrichting, is de voorspelfout in geen van de vijf onderzoekspopulaties groter dan 0,9%. Dit betekent dat de modellen een nauwkeurige schatting geven van de invloed van de factoren op het 2-jarige recidivepercentage.

Zes gemeenschappelijke achtergrondkenmerken werden in de statistische modellen opgenomen: de sekse, leeftijd en het geboorteland van de justitiabele, het type delict, het aantal eerdere justitiecontacten en de leeftijd bij het eerste contact. Bij alle populaties behalve JJI bleek het aantal eerdere strafzaken naar aanleiding van zeer ernstige delicten bij de voorspelling van de recidivekans van aanvullend belang. Bij de volwassen daders, ex-gedetineerden en reclassenten speelde ook het aantal eerder opgelegde boetes een (positieve) rol in de voorspelling van de recidivekans. Bij de ex-gedetineerden werd uiteindelijk type delict uit het model gelaten. In het JJI-model kon in plaats van het geboorteland, de etnische achtergrond worden gebruikt. De bijdrage van leeftijd bij uitstroom bleek niet significant.

Samen bepalen de in het model opgenomen achtergrondkenmerken het 'risicoprofiel' van een cohort binnen een onderzoekspopulatie. Aan de modellen werden vervolgens jaarreeksen van ophelderingspercentages en percentages aangiftebereidheid toegevoegd. De schommelingen in de aangiftebereidheid bleken in geen van de onderzoekspopulaties een eigen bijdrage te leveren aan de voorspelling van de recidive. Dit gold in deze ronde ook voor het ophelderingspercentage. De opwaartse druk was in geen van de sectoren zichtbaar. De recidivecijfers hoefden op dit punt dus niet te worden bijgesteld.

Gecorrigeerde recidivecijfers

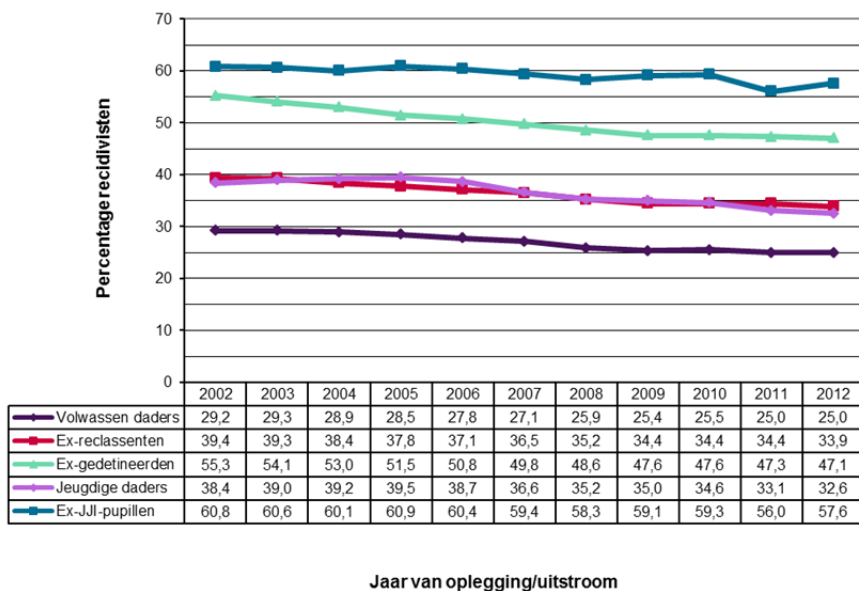
Figuur 2 geeft de gecorrigeerde percentages algemene recidive in de vijf onderzoekspopulaties uit de periode 2002-2012. Het gaat om de algemene recidive twee jaar na de afdoening van de uitgangszaak of het vertrek uit de inrichting. Gekozen is voor deze periode omdat 2002 het startjaar vormde voor de invoering van een pakket aan maatregelen gericht op recidivereductie (VbbV, 2010). Na 2002 zou het effect daarvan zichtbaar moeten zijn.

De gecorrigeerde cijfers laten zien hoe de strafrechtelijke recidive zich in de vijf sectoren heeft ontwikkeld los van de veranderingen die zich op de in het model opgenomen achtergrondkenmerken hebben voorgedaan en los ook van schommelingen in de aangiftebereidheid en het ophelderingspercentage. De cijfers zijn berekend alsof de opeenvolgende cohorten binnen een populatie niet van elkaar verschillen; de cohorten kenden op alle gemeten kenmerken dezelfde samenstelling en vertoonden daarmee vooraf hetzelfde risicoprofiel als de groep uit 2012.

Ten opzichte van de vorige meting (Wartna et al., 2015) zijn de uitstroomjaren 2011 en 2012 aan het onderzoek toegevoegd. De gecorrigeerde terugvalpercentages zijn sindsdien verder afgenomen. Figuur 2 maakt duidelijk dat de prevalentie van de 2-jarige algemene recidive in 2012 in alle sectoren lager is dan de prevalentie in 2010.⁷ De verschillen zijn niet groot, maar passen wel in het algemene beeld: sinds 2002 is er sprake van een zo goed als continue daling van de recidive in alle onderzochte sectoren van de strafrechttoepassing in Nederland.

⁷ De percentages in figuur 2 wijken af van die in vorige rapportages. Dat komt omdat elke ronde het laatste jaar het referentiejaar vormt voor de bijstellingen van de ruwe percentages. We brengen elke ronde dus de ontwikkeling van een anders opgebouwde populatie in beeld. In 2012 was de populatie van ex-gedetineerden per saldo iets lichter dan voorheen, met als gevolg dat de ruwe percentages van eerdere jaren in deze ronde iets minder hoog naar boven werden bijgesteld. Bij de ex-JJI-pupillen was dit juist andersom. De ruwe percentages van de eerdere cohorten zijn sterker dan voorheen bijgesteld naar boven om de eerdere jaren vergelijkbaar te krijgen met het relatief zware cohort uit 2012.

Figuur 2 Prevalentie van 2-jarige algemene recidive in 11 opeenvolgende cohorten van vijf daderpopulaties; gecorrigeerd voor verschuivingen in de samenstelling daarvan

In eerdere *Recidiveberichten* werd al gemeld dat de strafrechtelijke recidive in Nederland over een breed front is afgenomen. Figuur 2 wijst uit dat deze daling zich in de meeste sectoren heeft voortgezet, al is het wel zo dat de afname de laatste jaren minder groot is dan voorheen. Tabel 2 geeft per sector de absolute en relatieve afname in het recidivepercentage over de periode 2002-2012. De absolute afname is het verschil tussen de percentages in de figuur, voor de berekening van de relatieve afname wordt dit verschil gedeeld door het percentage uit 2002.

De grootste afname in procentpunten zien we in de sector gevangeniswezen. In 2012 had 47,1% van de ex-gedetineerden een of meer justitiecontacten in de periode tot 2 jaar na het ontslag uit de inrichting. In 2002 was dit nog 55,3%, een absoluut verschil van 8,2 procentpunt. In relatieve zin bedraagt de daling 14,8% (8,2/55,3). In het rapport *Terugval in recidive*

uit 2015 was dit iets hoger. Omdat de afname van de gecorrigeerde recidivepercentages nu berekend is voor een iets lichtere populatie, de gedetineerden uit 2012 vormde de referentiegroep, is de daling van de recidive in het gevangeniswezen minder groot dan voorheen. Wat opvalt, is dat over de periode 2002-2012 in bijna alle sectoren een relatieve daling van de strafrechtelijke recidive te zien is van 14 à 15%. Alleen de JJI-sector blijft achter, met een relatieve daling van 5,3%. De populatie van jongeren die uitstroonden uit een justitiële jeugdinstelling vormde in 2012 grofweg nog slechts circa 6% van de totale populatie van bestrafte minderjarigen (zie tabel 2). Deze groep wordt steeds kleiner. We verwachten dat het terugvalpercentage in deze sector de komende jaren sterker zal gaan fluctueren. Kleinere populaties zijn gevoeliger voor individuele variaties.

Tabel 2 Absolute en relatieve daling van de prevalentie van 2-jarige algemene recidive over de periode 2002-2012; naar sector

Sector	Jaarlijkse aantallen		Gewicht in 2012	Daling 2002-2012 (%)	
	Minimaal	Maximaal		Absoluut	Relatief
Volwassen daders	141.381	174.653	1	4,2	14,4
Ex-reclassenten	24.603	41.830	0,26	5,5	14,0
Ex-gedetineerden	19.790	35.697	0,20	8,2	14,8
Jeugdige daders	15.747	25.312	1	5,8	15,1
Ex-JJI-pupillen	1.585	2.891	0,06	3,2	5,3

Slot: duiding van de cijfers

Welke betekenis mogen we aan de cijfers hechten? In de achterliggende jaren zijn zowel in de jeugdsector als ten aanzien van volwassen justitiabelen tal van maatregelen genomen om de terugval terug te dringen. Er zijn screeningsinstrumenten voor risicotaxatie en indicatiestelling ontwikkeld, het aanbod van passende gedragsinterventies is uitgebreid en er zijn verbeteringen doorgevoerd in de nazorg van gedetineerden.⁸

Vormt de dalende recidive een bewijs voor de effectiviteit van deze maatregelen? Heeft het beleid op het terrein van justitie de recidive in Nederland daadwerkelijk omlaag gebracht? Niet noodzakelijk, want naast de doorwerking van het beleid zijn andere verklaringen mogelijk voor de afname van de strafrechtelijke recidive. De criminaliteit is in het algemeen gedaald. Dat zou een oorzaak kunnen zijn. Maar het kan ook dat de lagere recidivecijfers het gevolg zijn van wijzigingen in de aanpak en registratie van de delicten door politie- en justitie.

Het rapport [Terugval in recidive](#) beschrijft een poging om de bijdrage die het strafrechtelijke beleid heeft gehad aan de reductie van de recidive bloot te leggen. Na alle controles die ingebouwd konden worden, concluderen de auteurs dat het weliswaar *aannemelijk* is dat de implementatie van de dadergerichte maatregelen een rol heeft gespeeld, maar dat niet kan worden gekwantificeerd hoe groot deze bijdrage is geweest.

Bij de beleidsevaluatie kwam overigens ook aan het licht dat er sprake was van een zekere mate van 'onderimplementatie'; niet alle maatregelen zijn binnen de onderzoeksperiode volledig tot wasdom gekomen. In 2016 start daarom een nieuw, overkoepelend onderzoek naar de verdere uitwerking van zaken als de introductie van het LIJ, de veranderingen in de opzet van het reclasseringstoezicht, de doorontwikkeling van de nazorg aan ex-gedetineerden en het geheel van beschikbare gedragsinterventies. Ook de bezuinigingen van het Masterplan DJI 2013-2018 komen daarbij aan bod. In de loop van 2017 zal worden bekeken of de bevindingen van dit onderzoek in een volgende ronde van de Recidivemonitor kunnen worden meegenomen.

⁸ Zie onder meer de recidivebrief van de bewindslieden aan de Tweede Kamer (DSP, 2008; TK 2007-2008, 24 587, nr. 299) en de nieuwsbrief van het programma Aanpak jeugdcriminaliteit (DJJ, 2008) voor een uiteenzetting van de beoogde maatregelen.

Literatuur

- Boonmann C., Wartna, B.S.J., Bregman, I.M., Schapers, C.E., Beijersbergen, K.A. (2015) *Recidive na forensische zorg. Een eerste stap in de ontwikkeling van een recidivemonitor voor de sector Forensische Zorg*. Den Haag: WODC. Cahiers 2015-03.
- Brooks, C.A. and Bailar, B.A. (1978). *An error profile: employment as measured by the current population study*. Washington D.C.: U.S. Department of commerce, U.S. Government Printing Office. Statistical policy working paper 3.
- Buuren, S. van, Boshuizen, C., & Knook, L. (1999). Multiple imputation of missing blood pressure covariates in survival analysis. *Statistics in Medicine*, 18, 681-694.
- DJJ (2008). *Aanpak jeugdcriminaliteit: Van beleid naar uitvoering*. Den Haag: Ministerie van Justitie. Nieuwsbrief Programma Aanpak jeugdcriminaliteit, april 2008.
- DSP (2008). *Doelstelling: 10%-punt recidivereductie*. Den Haag: Ministerie van Justitie.
- Kalidien, S.N. (eindred.), Heer-De Lange, N.E. de (eindred.) (2014). *Criminaliteit en rechtshandhaving 2015: Ontwikkelingen en samenhangen*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers.
- Kabinet Rutte II (2012). *Bruggen slaan: Regeerakkoord VVD - PvdA*. Geraadpleegd op 20 februari 2013: www.rijksoverheid.nl/regering/regeerakkoord/veiligheid-en-justitie
- Royston, P. (2001). Flexible alternatives to the Cox-model, and more. *The Stata Journal*, 1, 1-28.
- Tollenaar, N., Laan, A.M. van der, Beijersbergen, K.A. (2014). *Korte- en langetermijneffecten van de ISD-maatregel*. Den Haag: WODC. Fact sheets 2014-03.
- VbbV (2007). *Verantwoording Veiligheid begint bij Voorkomen: Voortbouwen aan een veiliger samenleving*. Den Haag: Ministerie van Justitie/Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- VbbV (2010). *Veiligheid begint bij Voorkomen: Tastbare resultaten en een vooruitblik*. Den Haag: Ministerie van Justitie/Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- Wartna, B.S.J. (2009). *In de oude fout. Over het meten van recidive en het vaststellen van het succes van strafrechtelijke interventies*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers, WODC.
- Wartna, B.S.J., Tollenaar, N., Verweij, S., Timmermans, M., Witvliet, M., Homburg, G.H.J. (2015). *Terugval in recidive. Exploratie van de daling in de recidivecijfers van jeugdigen en ex-gedetineerden bestraft in de periode 2002-2010*. Den Haag: WODC/Regioplan. Cahiers 2014-16.

Bijlage 1 Achtergronden van volwassen daders met een strafzaak; naar jaar van afdoening*

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	148.770	169.815	171.746	172.496	174.653	170.455	163.754	167.388	141.386	145.017	147.887
Sekse											
Man	85,4	85,4	85,2	84,8	84,3	82,9	82,4	82,6	81,7	81,1	81,2
Vrouw	14,5	14,5	14,6	15,0	15,5	17,0	17,5	17,3	18,2	18,9	18,8
Leeftijd											
12-17 jaar	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2
18-24 jaar	25,0	24,9	25,6	25,7	26,0	26,9	27,4	27,6	27,9	27,9	27,7
25-29 jaar	15,1	14,5	13,9	13,8	13,9	14,0	14,1	14,6	14,8	14,8	15,2
30-39 jaar	28,1	27,9	27,2	26,3	25,5	24,3	23,6	23,1	22,5	21,9	21,5
40-49 jaar	17,7	18,2	18,6	19,2	19,4	19,3	19,4	19,2	19,1	19,2	19,0
50 jaar of ouder	13,3	13,8	14,0	14,4	14,7	15,2	15,1	15,1	15,5	15,9	16,1
Geboorteland											
Nederland	67,3	67,1	68,3	69,6	70,2	71,1	70,5	70,2	69,4	69,1	69,4
Marokko	3,5	3,6	3,5	3,4	3,1	2,8	2,9	2,9	2,9	2,7	2,5
Nederlandse Antillen/Aruba	3,6	3,7	3,4	3,1	2,8	2,7	2,7	2,8	2,9	2,9	3,0
Suriname	4,2	4,2	4,6	4,5	4,4	3,8	3,9	3,9	3,9	3,8	3,5
Turkije	3,0	3,2	3,1	2,9	2,9	2,8	2,7	2,8	2,6	2,6	2,4
Overige westers	9,9	9,2	8,8	8,5	8,7	8,7	9,0	9,3	10,0	10,3	10,7
Overige niet-westers	8,1	8,3	7,7	7,3	7,2	7,2	7,3	7,4	7,5	7,9	7,6
Type delict											
Openbare orde**	11,9	12,6	13,6	14,0	14,4	14,6	15,4	14,2	14,6	14,9	16,0
Vermogen zonder geweld	1,2	1,1	1,1	1,1	1,0	0,9	0,9	0,7	0,8	0,8	0,8
Vermogen met geweld	1,7	1,5	1,5	1,4	1,2	1,2	1,1	1,1	1,3	1,2	1,3
Geweld	25,2	24,0	23,1	22,5	22,7	21,4	22,4	21,3	23,7	24,9	25,1
Zeden	9,9	9,5	10,0	10,1	10,0	10,3	10,7	9,3	9,3	8,9	8,8
Drugs	6,5	6,5	7,4	6,8	6,8	6,3	6,6	5,8	5,9	5,6	6,1
Verkeer WVV94	29,8	30,6	29,3	29,9	29,8	29,4	26,6	32,3	27,3	25,1	25,6
Overig	13,6	14,0	13,8	13,7	13,5	15,5	15,7	14,7	16,0	17,4	15,4
Soort afdoening											
Vrijheidsstraf <=6 mnd	9,5	9,2	8,3	7,7	7,0	6,7	6,7	6,1	6,8	6,5	6,7
Vrijheidsstraf > 6 mnd	4,2	3,9	3,7	3,4	3,0	2,8	2,9	2,5	3,0	2,7	2,5
Werkstraf	13,6	14,3	15,4	17,3	18,3	18,2	19,1	18,4	18,7	17,4	17,7
Leerstraf	0,5	0,6	0,7	0,7	0,7	0,5	0,4	0,2	0,1	0,0	0,1
Voorw. vrijheidsstraf	4,2	3,7	3,1	2,8	2,5	2,2	2,1	1,9	2,0	1,9	1,9
Geldstraf	58,2	58,4	59,2	58,9	58,9	60,7	59,0	60,9	59,4	59,2	55,8
Beleidssepot	6,2	5,8	6,1	5,4	4,8	4,6	5,1	5,5	6,0	9,6	12,5
Strafrechtelijk verleden											
0 eerdere contacten	41,3	40,9	40,4	39,4	39,5	41,0	40,6	39,4	39,0	39,7	39,0
1-2 eerdere contacten	25,4	25,8	26,1	26,7	26,7	26,0	25,5	26,3	25,4	25,2	25,2
3-4 eerdere contacten	10,6	10,7	10,9	11,2	11,1	11,0	11,0	11,5	11,4	11,2	11,6
5-10 eerdere contacten	11,8	11,9	12,1	12,2	12,5	12,2	12,6	12,8	13,5	13,3	13,5
11-19 eerdere contacten	5,3	5,3	5,3	5,4	5,3	5,2	5,5	5,3	5,8	5,8	5,8
20 of meer eerdere contacten	5,6	5,4	5,3	5,1	4,9	4,7	4,8	4,7	4,9	4,9	4,9
Leeftijd 1e strafzaak											
12-17 jaar	19,5	19,8	20,3	20,9	21,2	20,9	21,7	22,0	23,3	23,3	23,7
18-24 jaar	32,5	32,4	32,8	32,8	32,9	33,1	32,8	33,4	32,7	32,7	32,6
25-29 jaar	13,2	13,0	12,5	12,4	12,2	12,0	11,9	11,9	11,7	11,6	11,6
30-39 jaar	17,6	17,3	17,2	16,6	16,3	15,8	15,5	15,2	14,7	14,2	13,9
40-49 jaar	9,4	9,4	9,4	9,4	9,6	9,8	9,8	9,5	9,4	9,6	9,6
50 jaar of ouder	7,2	7,3	7,3	7,4	7,4	8,1	7,8	7,6	7,8	8,3	8,3

In verband met missende waarden, tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

* Bij meer dan één strafzaak binnen één jaar, is de eerste als uitgangspunt gekozen.

** Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten.

Bijlage 2 Achtergronden van ex-reclassenten; naar jaar van afdoening*

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	24.603	31.804	33.416	38.537	41.534	41.752	41.830	41.593	39.128	36.304	38.589
Sekse											
Man	86,3	85,8	86,0	85,7	85,9	86,2	86,4	86,7	87,5	86,5	86,2
Vrouw	13,7	14,2	14,0	14,3	14,1	13,8	13,6	13,3	14,0	13,5	13,8
Leeftijd bij uitstroom											
tot 20 jaar	5,3	5,3	5,6	5,9	5,2	5,2	4,9	4,7	4,3	4,0	3,6
20-24 jaar	21,0	21,4	20,9	20,9	21,0	21,2	21,5	21,3	21,8	21,7	21,5
25-29 jaar	15,3	15,3	14,9	14,7	14,9	14,7	14,8	15,2	16,3	16,0	16,3
30-39 jaar	31,0	29,4	28,4	28,0	26,8	26,7	25,6	25,3	25,0	23,8	23,7
40-49 jaar	17,2	17,5	19,1	19,1	20,1	20,2	20,7	21,1	21,4	21,5	21,2
50 jaar of ouder	9,6	10,5	10,4	10,7	11,3	11,4	12,1	11,9	12,2	12,7	13,3
Geboorteland											
Nederland	71,6	71,0	71,6	71,9	72,5	72,8	73,8	74,0	74,3	72,9	73,2
Marokko	4,3	4,4	4,4	4,2	4,2	4,2	3,8	3,6	3,8	3,7	3,6
Nederlandse Antillen/Aruba	4,4	5,0	4,9	4,7	4,4	4,1	4,1	4,2	4,5	4,5	4,5
Suriname	5,7	5,1	5,5	5,4	5,4	5,4	5,1	4,6	4,9	4,9	4,7
Turkije	3,0	3,3	3,3	3,3	3,4	3,4	3,3	3,1	3,0	2,9	2,7
Overige westers	4,8	4,7	4,3	4,4	4,2	4,3	4,3	4,5	4,6	4,6	4,8
Overige niet-westers	6,1	6,5	6,0	6,0	5,8	5,7	5,7	6,0	6,3	6,3	6,3
Type delict											
Openbare orde**	6,8	10,2	9,7	10,5	10,6	10,9	11,4	11,1	10,8	10,0	10,2
Vermogen zonder geweld	25,6	34,7	33,6	32,4	31,8	32,1	31,0	29,2	30,3	29,8	30,2
Vermogen met geweld	3,4	3,7	3,6	3,2	3,1	3,1	3,0	2,8	3,1	3,2	3,7
Geweld	10,5	16,4	19,1	19,6	21,1	22,7	24,6	26,3	27,5	27,0	25,8
Zeden	1,6	2,8	2,8	2,4	2,4	2,3	2,4	2,1	2,3	2,0	2,0
Drugs	6,2	9,6	10,4	10,4	10,6	9,9	8,9	8,3	8,0	7,7	7,5
Verkeer WVV94 (incl. overtredingen)	6,2	10,5	10,5	10,9	10,7	10,5	10,0	10,7	10,4	9,5	8,7
Overig (incl. overtredingen)	2,4	3,8	3,4	3,4	3,0	2,6	2,7	2,9	2,9	3,5	3,5
Strafrechtelijk verleden											
0 eerdere contacten	10,5	21,6	21,2	21,2	20,2	19,4	19,0	17,8	17,2	15,9	15,5
1-2 eerdere contacten	31,2	25,6	25,4	25,4	25,7	24,9	23,8	23,9	23,7	22,2	22,3
3-4 eerdere contacten	15,6	14,5	14,9	14,8	15,1	14,9	15,3	15,2	15,6	15,6	15,2
5-10 eerdere contacten	21,6	19,7	20,1	20,5	20,8	21,4	22,1	22,7	23,5	23,7	23,5
11-19 eerdere contacten	10,7	9,7	9,7	9,6	9,5	10,3	10,3	10,8	11,6	12,2	12,4
20 of meer eerdere contacten	10,5	9,0	8,8	8,4	8,8	9,1	9,7	9,6	9,9	10,5	11,1
Leeftijd 1e strafzaak											
12-17 jaar	32,7	31,6	32,1	32,2	33,0	34,4	34,9	36,2	37,8	38,7	39,5
18-24 jaar	34,0	33,4	33,4	34,0	33,2	32,9	32,8	32,4	32,5	31,8	31,1
25-29 jaar	10,6	11,0	11,2	10,6	10,7	10,1	10,0	9,7	9,7	9,3	9,4
30-39 jaar	13,0	13,3	12,4	12,7	12,4	12,0	11,6	11,3	11,3	10,3	9,8
40-49 jaar	5,6	6,0	6,2	5,9	6,3	6,2	6,2	6,3	6,1	5,9	5,8
50 jaar of ouder	3,3	3,8	3,7	3,7	3,7	3,6	3,8	3,5	3,3	3,4	3,8
Product reclassering											
Toezicht	18,1	17,0	17,6	17,6	19,5	20,2	22,2	23,5	25,1	26,7	27,1
Werkstraf	81,9	83,0	82,4	82,4	80,5	79,8	77,8	76,5	76,4	73,3	72,9

In verband met missende waarden, tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

* Bij meer dan één strafzaak binnen één jaar, is de eerste als uitgangspunt gekozen.

** Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten.

Bijlage 3 Achtergronden van volwassen gedetineerden; naar jaar van uitstroom*

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	19.790	23.042	28.351	35.697	35.691	34.007	32.170	30.888	30.656	31.273	30.186
Sekse											
Man	93,2	88,5	89,9	91,6	91,1	91,4	91,0	91,5	91,6	91,4	91,8
Vrouw	6,8	11,5	10,1	8,4	8,9	8,6	9,0	8,5	8,4	8,6	8,2
Leeftijd bij uitstroom											
tot 20 jaar	5,4	5,3	4,9	4,3	4,6	5,1	4,8	5,1	5,1	5,1	4,8
20-24 jaar	19,0	18,3	18,2	18,0	17,7	18,2	18,1	18,6	18,9	18,9	18,6
25-29 jaar	18,1	17,6	16,3	16,0	15,8	16,1	16,4	17,0	17,0	16,6	17,0
30-39 jaar	34,6	34,4	33,4	31,9	31,0	29,1	29,1	27,9	27,1	26,7	26,4
40-49 jaar	17,1	18,3	19,7	21,3	21,5	21,8	21,6	21,4	21,1	21,3	21,3
50+	5,8	6,2	7,4	8,5	9,4	9,6	10,0	10,0	10,7	11,3	11,8
Geboorteland											
Nederland	50,5	49,7	53,7	56,8	58,8	57,8	58,4	59,1	58,5	58,9	59,0
Marokko	8,1	7,4	6,9	6,8	6,3	6,1	5,6	5,2	5,1	4,6	4,8
Nederlandse Antillen/Aruba	8,7	10,6	9,4	8,0	7,2	6,7	6,8	6,8	6,6	6,7	7,0
Suriname	8,5	8,2	8,7	8,5	8,0	7,6	7,3	6,8	6,7	6,2	5,7
Turkije	3,3	3,2	3,2	3,3	3,2	3,1	2,8	2,7	2,6	2,5	2,5
Overige westers	9,4	9,2	7,8	7,3	7,5	8,6	8,8	9,6	10,5	11,0	10,9
Overige niet-westers	10,8	11,1	9,8	8,9	8,6	9,6	9,6	8,9	9,0	8,8	8,6
Type delict											
Openbare orde**	6,6	5,7	6,7	7,3	7,1	7,4	7,1	7,0	6,9	6,1	6,1
Vermogen zonder geweld	12,8	11,6	10,3	8,3	7,4	7,0	6,7	6,8	6,7	7,4	7,5
Vermogen met geweld	34,9	34,1	34,2	32,9	30,3	28,6	29,2	29,1	29,5	29,5	29,9
Geweld	14,2	13,9	13,9	15,5	15,5	15,5	15,9	15,5	15,3	15,2	13,9
Zeden	2,9	2,7	2,7	2,0	2,1	2,1	1,9	1,6	1,7	1,6	1,4
Drugs	17,1	20,0	16,7	12,9	12,0	11,6	11,2	10,6	10,6	9,7	9,7
Verkeer WVV94 (incl. overtredingen)	4,1	4,4	7,2	10,1	12,0	12,5	13,0	13,2	13,1	11,3	9,7
Overig (incl. overtredingen)	2,5	3,0	3,2	4,7	5,6	6,4	6,5	6,4	6,6	6,0	5,7
Onbekend/geen strafzaak	4,4	3,8	4,4	5,6	7,3	8,3	8,2	9,4	9,3	12,8	15,8
Strafrechtelijk verleden											
0 eerdere contacten	18,3	19,7	14,9	11,9	11,9	12,5	12,4	12,5	13,1	13,0	12,4
1-2 eerdere contacten	14,7	15,8	17,5	17,6	17,7	17,5	16,8	16,8	16,5	16,8	16,1
3-4 eerdere contacten	10,3	10,8	12,1	13,2	13,1	13,5	13,1	13,1	13,4	13,4	13,4
5-10 eerdere contacten	19,8	19,3	20,7	23,1	23,7	23,5	24,0	24,5	24,2	24,6	25,1
11-19 eerdere contacten	13,8	13,3	14,2	14,5	14,8	14,6	15,3	15,3	15,6	15,6	15,9
20 of meer eerdere contacten	23,1	21,1	20,6	19,6	18,7	18,4	18,3	17,8	17,3	16,7	17,1
Leeftijd 1e strafzaak											
12-17 jaar	39,2	36,9	38,6	39,5	40,1	40,7	41,1	42,0	42,4	42,7	42,9
18-24 jaar	31,4	31,8	32,1	32,4	31,3	30,8	30,5	30,5	30,1	29,5	29,6
25-29 jaar	11,8	12,2	11,3	10,9	10,8	10,8	10,4	10,2	9,9	9,9	9,8
30-39 jaar	11,9	12,8	11,9	11,4	11,6	11,4	11,5	10,6	11,0	11,1	11,0
40-49 jaar	3,8	4,4	4,2	4,1	4,2	4,5	4,6	4,6	4,5	4,5	4,4
50 jaar of ouder	1,4	1,6	1,6	1,4	1,7	1,6	1,7	1,9	1,9	2,0	2,0
Verblijfsduur											
tot 1 maand	25,7	28,8	32,8	38,7	44,3	46,8	47,6	49,6	49,6	50,3	51,2
1 tot 3 maanden	25,9	24,5	25,3	25,7	23,7	22,5	22,9	22,5	22,0	21,4	20,2
3 tot 6 maanden	20,3	20,3	17,8	15,3	13,8	13,0	12,9	12,2	12,5	12,7	12,6
6 maanden tot 1 jaar	18,0	16,9	15,2	12,9	10,9	10,3	9,3	8,1	8,1	7,9	8,0
1 jaar of meer	10,2	9,4	8,9	7,4	7,3	7,3	7,3	7,6	7,8	7,7	7,9

In verband met missende waarden, tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

* Bij meer dan één detentie binnen één jaar, is de eerste als uitgangspunt gekozen.

** Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten.

Bijlage 4 Achtergronden van jeugdige daders met een strafzaak; naar jaar van uitstroom*

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	20.350	21.483	23.070	23.915	24.249	25.312	24.797	21.772	18.358	17.070	15.747
Sekse											
Man	83,3	82,9	83,2	82,5	82,1	81,3	81,0	80,9	81,4	81,0	80,8
Vrouw	16,6	17,0	16,8	17,4	17,9	18,7	19,0	19,0	18,5	19,0	19,1
Leeftijd											
12 jaar	2,6	3,0	2,9	2,7	2,9	3,0	2,8	2,6	2,2	2,1	2,1
13 jaar	7,8	7,3	7,9	8,5	8,2	8,2	8,1	7,5	6,9	6,8	7,5
14 jaar	13,9	13,8	14,3	15,0	15,0	14,6	14,9	14,4	13,4	13,3	13,7
15 jaar	20,2	19,4	19,8	19,7	20,0	20,4	19,7	19,4	19,2	19,1	19,5
16 jaar	23,6	23,8	23,4	23,9	24,1	24,4	23,8	24,2	24,7	24,4	23,8
17 jaar	31,8	32,4	31,5	30,1	29,7	29,3	30,5	31,8	33,5	34,3	33,3
Geboorteland											
Nederland	79,5	81,3	82,7	84,2	85,1	86,8	87,1	87,6	87,3	87,3	87,4
Marokko	2,9	2,4	2,1	1,8	1,6	1,2	1,0	0,9	1,0	0,9	0,9
Nederlandse Antillen/Aruba	3,0	2,7	2,3	2,4	1,9	1,7	1,8	1,6	1,8	1,8	1,7
Suriname	1,6	1,4	1,2	1,0	1,2	1,0	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7
Turkije	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
Overige westers	4,4	4,1	3,8	3,8	3,6	3,3	3,3	3,5	3,6	3,8	4,0
Overige niet-westers	7,5	6,9	6,7	5,9	5,5	5,2	5,1	5,0	4,8	4,9	4,7
Type delict											
Openbare orde**	27,4	27,6	29,1	29,2	29,3	29,7	30,0	26,0	23,7	20,4	21,0
Vermogen zonder geweld	37,5	35,5	35,7	33,9	34,4	32,2	31,8	33,6	33,9	32,2	30,8
Vermogen met geweld	6,8	5,7	5,3	4,8	4,4	4,3	3,6	3,6	4,5	5,1	6,1
Geweld	14,6	15,2	15,8	17,0	17,1	17,0	18,0	17,6	18,0	18,3	19,9
Zeden	2,5	2,2	2,0	2,1	1,7	1,4	1,3	1,1	1,1	1,1	1,0
Drugs	1,6	1,6	1,7	2,0	1,8	1,9	1,5	1,7	1,4	1,9	2,0
Verkeer WVV94	3,3	3,3	3,4	3,4	3,6	4,2	4,5	6,0	5,9	5,1	4,6
Overig	6,3	8,8	7,0	7,5	7,7	9,0	9,1	10,2	10,8	13,3	14,3
Soort afdoening											
Vrijheidsstraf <= 6 mnd	6,9	6,5	6,1	6,5	5,8	5,4	4,6	4,3	4,7	4,8	4,8
Vrijheidsstraf > 6 mnd	1,2	0,9	0,8	0,8	0,6	0,5	0,5	0,4	0,6	0,7	0,5
Werkstraf	45,7	50,3	55,7	56,4	58,0	59,5	61,4	63,0	62,8	57,9	53,2
Leerstraf	17,8	13,4	12,1	12,2	12,5	10,7	9,9	8,0	6,6	5,9	6,1
Voorw. vrijheidsstraf	3,5	3,8	3,4	2,6	1,9	1,6	1,4	1,1	0,9	0,7	0,7
Geldstraf	10,1	11,6	9,5	9,6	10,2	11,4	10,9	11,6	12,2	16,2	13,5
Beleidssepot	11,2	9,8	8,9	7,6	6,8	7,0	7,6	7,1	7,2	9,3	16,5
Strafrechtelijk verleden											
0 eerdere contacten	72,1	71,8	71,3	70,6	68,6	68,2	67,3	66,5	65,7	67,5	68,1
1-2 eerdere contacten	21,6	21,6	22,2	23,1	24,5	24,4	24,8	25,0	25,1	24,1	23,7
3-4 eerdere contacten	4,2	4,3	4,4	4,4	4,8	5,0	5,3	5,6	5,9	5,7	5,5
5-10 eerdere contacten	1,9	2,0	1,9	1,9	2,0	2,2	2,5	2,7	3,1	2,6	2,7
11 of meer eerdere contacten	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Leeftijd 1e strafzaak											
12 jaar	5,1	5,6	5,8	5,6	5,9	6,3	6,4	6,4	6,5	6,3	6,2
13 jaar	13,0	12,6	12,9	13,7	14,1	14,1	14,3	14,3	14,0	13,4	14,1
14 jaar	18,4	18,5	19,3	19,8	19,8	19,8	20,5	20,6	19,6	19,9	19,7
15 jaar	21,4	20,7	21,2	21,3	21,3	21,3	20,8	20,5	20,4	20,1	20,8
16 jaar	20,4	20,6	20,2	20,1	20,1	20,3	19,2	19,0	19,5	19,5	18,9
17 jaar	21,3	21,7	20,6	19,4	18,7	18,1	18,7	19,1	19,9	20,8	20,2

In verband met missende waarden, tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

* Bij meer dan één verblijf binnen één jaar, is het eerste als uitgangspunt gekozen.

** Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten

Bijlage 5 Achtergronden van pupillen van justitiële jeugdinrichtingen; naar jaar van uitstroom*

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	2.363	2.526	2.774	2.891	2.726	2.536	2.130	2.001	2.033	1.777	1.585
Sekse											
Man	93,5	92,4	92,6	93,7	93,1	92,0	91,9	92,6	93,9	94,4	95,5
Vrouw	6,5	7,6	7,4	6,3	6,9	8,0	8,1	7,4	6,1	5,6	4,5
Leeftijd bij uitstroom											
15 jaar of jonger	29,4	26,6	28,9	29,2	27,8	29,9	26,2	23,3	18,2	20,0	20,3
16 tot 18 jaar	51,6	50,5	50,6	52,1	51,9	52,4	52,4	55,7	59,1	57,3	57,9
18 jaar of ouder	19,0	22,9	20,5	18,8	20,4	17,6	21,4	20,9	22,6	22,6	21,8
Geboorteland											
Nederland	67,1	69,4	72,7	75,3	75,1	78,7	79,7	79,5	77,2	80,6	80,8
Marokko	7,2	6,1	5,1	4,3	4,8	3,2	2,4	2,3	2,7	2,0	2,0
Nederlandse Antillen/Aruba	5,3	5,2	4,6	4,4	3,8	3,4	3,8	3,0	4,0	3,2	3,1
Suriname	3,8	3,4	2,9	2,5	2,5	1,9	2,1	2,1	1,4	1,4	0,8
Turkije	1,1	1,4	1,2	1,2	1,5	0,9	0,7	0,9	1,1	1,0	0,9
Overige westerse landen	5,2	5,5	4,4	4,0	3,7	3,7	4,1	4,7	5,1	4,4	4,0
Overige niet-westerse landen	10,2	9,0	9,0	8,4	8,6	8,1	7,1	7,4	8,4	7,4	8,5
Etniciteit											
Nederland	32,8	34,2	39,7	40,0	41,0	45,5	42,2	42,1	40,3	40,2	34,2
Marokko	22,4	22,2	20,9	19,5	20,5	18,1	19,8	18,8	19,2	19,0	20,1
Nederlandse Antillen/Aruba	6,9	6,8	6,3	6,3	5,9	5,4	7,1	6,2	6,7	5,9	6,0
Suriname	12,1	11,0	9,8	8,9	8,7	8,3	7,9	8,6	7,1	8,5	7,3
Turkije	4,8	5,7	5,6	6,5	6,8	5,8	6,0	5,9	7,7	7,2	8,5
Overige westerse landen	8,9	9,4	7,0	7,3	6,3	6,0	6,9	7,7	7,6	7,3	7,4
Overige niet-westerse landen	12,0	10,6	10,6	11,3	10,2	10,1	10,1	10,6	11,4	11,8	15,0
Type delict											
Openbare orde**	9,4	12,0	11,1	13,7	12,6	12,4	12,4	11,3	11,2	8,2	8,8
Vermogen zonder geweld	26,5	29,8	28,8	28,9	31,1	31,2	30,1	27,8	26,4	24,4	26,4
Vermogen met geweld	36,5	29,9	30,7	29,2	28,5	26,8	28,1	29,1	33,1	37,1	40,8
Geweld	10,2	12,5	12,4	13,2	13,0	15,1	14,8	13,9	14,0	16,2	11,5
Zeden	4,6	2,7	5,5	4,1	4,6	3,4	3,9	3,5	4,2	3,5	3,1
Overig (incl. overtredingen)	5,2	4,8	4,7	4,2	4,0	6,1	5,2	7,0	6,8	6,7	7,4
Onbekend	7,4	8,1	6,3	6,4	5,7	4,5	5,0	7,2	4,0	3,8	1,8
Strafrechtelijk verleden											
0 eerdere contacten	36,5	35,4	34,4	31,5	27,3	27,3	24,9	25,1	26,5	26,8	25,6
1-2 eerdere contacten	33,7	33,5	36,0	35,7	34,9	34,9	35,8	34,0	32,4	32,2	33,9
3-4 eerdere contacten	14,8	16,9	16,4	17,6	21,1	20,5	20,7	22,2	20,0	21,2	20,8
5-10 eerdere contacten	13,3	12,5	12,1	13,8	15,4	16,1	17,3	17,3	19,7	18,0	18,3
11 of meer eerdere contacten	1,7	1,7	1,1	1,4	1,4	1,1	1,3	1,4	1,4	1,7	1,5
Leeftijd 1e strafzaak											
15 jaar of jonger	67,8	65,0	68,9	70,6	71,1	74,5	76,0	73,9	71,9	70,6	72,8
16 tot 18 jaar	28,7	29,9	27,5	26,8	25,7	23,1	21,4	23,0	24,2	26,0	24,3
18 jaar of ouder	3,5	4,9	3,5	2,6	3,2	2,4	2,6	2,9	3,7	3,3	2,8
Verblijfsduur											
1 tot 14 dagen	23,3	28,1	25,8	28,3	30,4	30,6	31,2	32,8	33,0	32,7	29,6
14 t/m 30 dagen	11,0	11,5	14,5	14,5	13,5	15,2	14,5	12,7	13,5	13,1	14,3
31 t/m 60 dagen	18,6	20,1	19,0	19,4	19,5	18,9	17,7	19,5	19,1	17,4	18,6
61 dagen t/m 3 maanden	11,3	10,3	11,1	10,1	9,8	9,5	7,5	9,8	8,6	9,1	10,8
3 t/m 6 maanden	19,5	15,8	16,4	15,9	12,2	13,8	12,3	12,1	11,7	12,6	11,9
6 t/m 12 maanden	9,0	7,1	6,5	5,9	6,3	4,9	5,6	3,8	5,2	5,9	6,6
vanaf 12 maanden	7,3	7,2	6,6	5,9	8,3	7,0	11,3	9,2	9,0	9,2	8,2
Verblijfstitel											
Voorlopige hechtenis	67,3	68,3	68,5	69,4	70,6	68,9	69,3	69,5	69,0	70,6	71,5
Jeugddetentie	26,5	25,0	26,1	25,6	23,6	25,4	20,3	22,5	22,9	22,0	22,0
Strafrechtelijke maatregel	6,1	6,7	5,4	5,0	5,8	5,7	10,3	8,0	8,1	7,4	6,4

In verband met missende waarden, tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

* Bij meer dan een reclasseringscontact binnen één jaar, is de eerste als uitgangspunt gekozen.

** Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten.

Deze reeks omvat korte verslagen van onderzoek dat door of in opdracht van het WODC is verricht. Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud het standpunt van de Minister van Veiligheid en Justitie weergeeft.

Alle rapporten van het WODC zijn gratis te downloaden van www.wodc.nl.

Via deze site kan toegang worden verkregen tot [REPRIS](#), een webapplicatie waarmee selecties kunnen worden gemaakt uit het cijfermateriaal van de Recidivemonitor. [REPRIS](#) bevat statistieken over de vaste groepen die worden gevolgd (jeugdige en volwassen daders met een strafzaak, ex-gedetineerden, ex-pupillen van justitiële inrichtingen, ex-reclassenten en ex-terbeschikkinggestelden) en over dadergroepen waarvan de strafrechtelijke recidive incidenteel werd gemeten. Een uitdraai uit [REPRIS](#) gaat gepaard met een toelichting, maar het gebruik van de cijfers vindt plaats buiten verantwoordelijkheid van het WODC.